

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 16 0 V 001322 22 Gž
Banjaluka, 16.02.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u vanparničnoj stvari predlagača T.S., O. Š., koga zastupa punomoćnik S.R., advokat iz P. i protivnika predlagača I.T.P., S. Š., zastupane po punomoćniku S.D., advokatu iz B., radi priznanja strane sudske odluke, odlučujući o žalbi protivnika predlagača protiv rješenja Okružnog suda u Prijedoru broj 16 0 V 001322 21 V od 03.11.2021. godine, na sjednici održanoj dana 16.02.2022. godine, donio je

RJEŠENJE

Žalba protivnika predlagača se djelimično usvaja, rješenje Okružnog suda u Prijedoru broj 16 0 V 001322 21 V od 03.11.2021. godine se preinačava i sudi:

Prijedlog predlagača se djelimično usvaja, priznaje se odluka Kantonalnog suda Kanton Z. br. ... od 07.10.2020. godine, koja je postala pravosnažna 17.11.2020. godine, u tački 1. kojom se „razvodi brak zaključen 28.04.1983. godine u Bosni i Hercegovini“, između T.P.I., rođene ...1965. godine i T.S. rođenog ...1960. godine.

Navedena odluka u dijelu kojim je priznata izjednačava se sa odlukom suda Republike Srpske i ima pravno dejstvo u Bosni i Hercegovini.

Odbija se prijedlog predlagača za priznanje odluke Kantonalnog suda Kanton Z. br. ... od 07.10.2020. godine, koja je postala pravosnažna 17.11.2020. godine, u dijelu tačke 3. kojom se „odobrava sporazum o posljedicama razvoda braka koji su stranke zaključile 01.10.2020. godine i utvrđuje da su stranke nakon njegovog izvršenja riješile bračnoimovinske zahtjeve“.

Svaka stranka podmiruje svoje troškove žalbenog postupka.

Obrazloženje

Prvostepenim rješenjem Okružnog suda u Prijedoru broj 16 0 V 001322 21 V od 03.11.2021. godine priznata je odluka Kantonalnog suda Kanton Z. br. ... od 07.10.2020. godine, koja je postala pravosnažna 17.11.2020. godine, a kojom je razveden brak zaključen 28.04.1983. godine u Bosni i Hercegovini, između T.P.I., rođene ...1965. godine i T.S. rođenog ...1960. godine.

Navedena odluka je izjednačena sa odlukom suda Republike Srpske i ima pravno dejstvo u Bosni i Hercegovini.

Blagovremenom žalbom prvostepeno rješenje pobija protivnik predlagača zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se žalba usvoji i pobijano rješenje ukine.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba je djelimično osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom vanparničnom postupku je zahtjev predlagača da se prizna odluku stranog suda.

Iz odluke Kantonalnog suda Kanton Z. br. ... od 07.10.2020. godine, koja je postala pravosnažna 17.11.2020. godine, proizlazi da su predlagač i protivnik predlagača državljani BiH sa prebivalištem u Š., da su zaključili brak 28.04.1983. godine u Bosni i Hercegovini, da su djeca punoljetna, da je protivnik predlagača sudu u Š. podnijela 07.11.2019. godine tužbu za razvod braka, a i predlagač 14.02.2020. godine, kao i za popratne posljedice razvoda braka, da su predlagač i protivnik predlagača zaključili potpuni sporazum o popratnim posljedicama oko pitanja: 1. izdržavanja nakon razvoda braka, 3. bračnoimovinske rasprave – da svaka stranka zadržava u vlasništvu ono što se kod nje trenutno nalazi u posjedu, tj. što glasi na njeno ime, 4. penzijskog fonda, 5. Salda, 6. troškova postupka, te je Kantonalni sud Kanton Z. donio odluku da se:

1. Razvodi brak zaključen 28.04.1983. godine u Bosni i Hercegovini,
- 2.1. Utvrđuje da tuženi zbog finansijske situacije trenutno nije u mogućnosti da isplati doprinos za izdržavanje nakon braka za tužiteljku
- 2.2. Utvrđuje da za pokriće izdržavanja tužiteljke postoji manjak od CHF 481,70 mjesečno
3. Odobrava se sporazum o posljedicama razvoda braka koji su stranke zaključile 01.10.2020. godine i utvrđuje da su stranke nakon njegovog izvršenja riješile bračne, penzijske i bračnoimovinske zahtjeve,
4. da tuženi sa ličnog računa u dobrovoljnom penzijskom fondu uplati određeni iznos (naveden u odluci) na lični račun tužiteljke, te se utvrđuju
5. Sudski troškovi,
6. Vansudski troškovi.

Iz stanja spisa proizlazi da je predlagač dana 25.05.2021. godine podnio prvostepenom sudu prijedlog za priznanje strane sudske odluke - odluka Kantonalnog suda Kanton Z. br. ... od 07.10.2020. godine, koja je postala pravosnažna 17.11.2020. godine. U prijedlogu navodi da ima pravni interes za priznanje odluke stranog suda kako bi se ista provela kroz matične knjige vjenčanih i rođenih, te da bi se imala u vidu u postupku utvrđivanja bračne tekovine koji se vodi kod Osnovnog suda u Prijedoru pod brojem 77 0 P 086466 20 P 2.

Iz navedenog proizlazi da predlagač traži priznanje strane sudske odluke u tački 1. (za razvod braka) i u dijelu tačke 3. (kojim se odobrava sporazum o posljedicama razvoda braka koji su stranke zaključile 01.10.2020. godine i utvrđuje da su stranke nakon njegovog izvršenja riješile bračnoimovinske zahtjeve).

Prvostepeni sud je odlučujući o prijedlogu našao da je odluka podnesena uz prijedlog u originalu i snabdjevena potvrdom pravosnažnosti i uz ovjereni prevod, da je protivnik predlagača u odgovoru na prijedlog naveo da priznaje stranu sudsku odluku koja se odnosi na razvod braka, te da su ispunjeni uslovi koji su propisani članom 86. – 96. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list SFRJ“ br. 43/82 i 72/82 – u daljem tekstu ZRSZ) koji se primjenjuje na osnovu odredbe člana 458. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), kao i da ne postoje zakonske smetnje da se prizna navedena odluka i da ista proizvodi pravno dejstvo u BiH.

Protivnik predlagača prigovara u žalbi da nije tačno da je priznala stranu sudsku odluku koja se odnosi na razvod braka i da je upoznata sa prijedlogom tek kada joj je pobijano rješenje dostavljeno, tako da joj nije ni pružena mogućnost da se izjasni, te da nije saglasna sa priznanjem, a ako je podnesen odgovor na prijedlog, da je podnesen od strane neovlaštenog lica, da nisu ispunjeni uslovi za priznanje propisani ZRSZ, da je stranom sudskom odlukom razveden brak i istovremeno izvršena podjela imovine između predlagača i protivnika predlagača, što je u cjelosti u suprotnosti sa Porodičnim zakonom („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 54/02, 41/08 i 63/14 – u daljem tekstu PZ), ZPP, Zakonom o vanparničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 36/09 i 91/16, dalje: ZVP), koji predviđaju posebne postupke za razvod braka i za podjelu bračne imovine.

Prema odredbi člana 86. ZRSZ, strana sudska odluka se izjednačava sa odlukom suda u Bosni i Hercegovini, ako je prizna nadležni sud u Bosni i Hercegovini.

Postupak priznanja strane sudske odluke provodi se u saglasnosti sa odredbom člana 101. ZRSZ, u kome nadležni sud ispituje postojanje uslova propisanih odredbama člana 86. do 100. ZRSZ.

Prije donošenja rješenja o priznanju strane sudske odluke, sud je ovlašten provjeriti pravosnažnost odluke čije priznanje se traži (član 87. ZRSZ); da li je lice protiv koga je odluka donesena moglo sudjelovati u postupku pred sudom (član 88.); postoji li u odnosnoj pravnoj stvari isključiva nadležnost organa na čijem području treba provesti postupak priznanja (član 89.); postoji li u istoj stvari pravosnažna odluka nadležnog organa na čijem području treba provesti postupak priznanja ili rješenje o priznanju neke druge strane odluke o istoj stvari (član 90.); da li postoji uzajamnost (koja se, u smislu odredbe člana 92. stav 3. istog zakona pretpostavlja ako se suprotno ne dokaže) i da li je odluka u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine, utvrđenim osnovama društvenog uređenja (član 91.).

I po ocjeni ovog suda, odluka Kantonalnog suda Kanton Z. br. ... od 07.10.2020. godine, koja je postala pravosnažna 17.11.2020. godine, u tački 1. kojom se „razvodi brak zaključen 28.04.1983. godine u Bosni i Hercegovini“ ispunjava uslove propisane odredbama člana 86.-100 ZRSZ, pa je pravilno bilo udovoljiti zahtjevu predlagača za priznanje navedene strane odluke u dijelu kojim se traži priznanje odluke o razvodu braka, jer je predlagač podnio dokaze o pravosnažnosti i izvršnosti te odluke po pravu države u kojoj je ona donesena (član 87. i član 96. st. 2. ZRSZ; protivniku predlagača je omogućeno da učestvuje u postupku koji je prethodio donošenju strane sudske odluke (član 88. ZRSZ); u konkretnom slučaju postoji uzajamnost (član 92. stav 1. i 3. toga zakona); ne postoje smetnje za njeno priznanje, ne radi se o presuđenoj stvari (član 90. ZRSZ); i ova strana sudska odluka, nije u suprotnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine (član 91. ZRSZ).

Predmet spora koji je okončan odlukom kojom se razvodi brak je bračni spor. Prema odredbi člana 61. stav 2. ZRSZ za ovu vrstu spora isključiva nadležnost suda u Republici Srpskoj propisana je samo u slučaju ako je tuženi bračni drug državljanin Republike Srpske i ima prebivalište u Republici Srpskoj. Kako iz sadržaja odluke stranog suda, proizlazi da oba supružnika imaju prebivalište u Š., za priznanje strane sudske odluke u dijelu koji se odnosi na razvod braka između stranaka u ovom vanparničnom postupku nije predviđena isključiva nadležnost suda u Bosni i Hercegovini. Takođe, iz sadržaja predmetne strane sudske odluke proizlazi da je protivnik predlagača učestvovala u postupku u kojem je ona donesena.

Protivnik predlagača neosnovano prigovara da joj nije dostavljen na odgovor prijedlog za priznanje strane sudske odluke, jer iz stanja spisa proizlazi da je prijedlog lično primila 09.07.2021. godine, a da je po punomoćniku M.S.V., advokatu iz P. (za koju je punomoć od 21.07.2021. godine dostavljena uz izjašnjenje) dala izjašnjenje na prijedlog dana 21.07.2021. godine, u kome se navodi da priznaje stranu sudsku odluku koja se odnosi na razvod braka, dok ne priznaje da je tom odlukom regulisana njihova imovina koja se nalazi na području BiH. Takođe je navedeno da je 21.09.2017. godine, prije pokretanja postupka u inostranstvu koji je okončan odlukom čije se priznanje traži, kod Osnovnog suda u Prijedoru pokrenula parnični postupak protiv predlagača radi podjele zajednički stečene imovine u braku koji se vodi pod brojem 77 0 P 086466 20 P 2, a u prilogu dostavlja podnesak o uređenju tužbe u tom predmetu iz koga slijedi da su u pitanju nekretnine.

Međutim, prvostepeni sud se uopšte ne bavi sadržajem strane sudske odluke i zanemaruje da njome nije samo razveden brak predlagača i protivnika predlagača, već i riješeni imovinskopravni odnosi, niti ispituje uslove za priznanje strane sudske odluke u pogledu svih zahtjeva predlagača. Mada iz izreke prvostepenog rješenja proizlazi da se priznaje odluka stranog suda kojom je razveden brak, prvostepeni sud joj priznaje pravno dejstvo u Bosni i Hercegovini, pa proizlazi da je prvostepeni sud priznao stranu sudsku odluku u cjelosti, pa tako i u pogledu prijedloga za priznanje strane sudske odluke Kantonalnog suda Kanton Z. br. ... od 07.10.2020. godine i u dijelu tačke 3. (kojim se odobrava sporazum o posljedicama razvoda braka koji su stranke zaključile 01.10.2020.

godine i utvrđuje da su stranke nakon njegovog izvršenja riješile bračnoimovinske zahtjeve), za koji nisu ispunjeni uslovi za priznanje.

Prije svega, u pogledu priznanja strane sudske odluke u ovom dijelu nisu ispunjeni uslovi za priznanje iz člana 89. stav 1. ZRSZ, jer prema odredbi člana 56. ZRSZ postoji isključiva nadležnost suda u Republici Srpskoj u sporovima o pravu svojine i o drugim stvarnim pravima na nepokretnostima u svojini građana, a nije sporno da takvu parnicu o podjeli bračne tekovine stranke već vode kod Osnovnog suda u Prijedoru. Protivnik predlagača se protivila priznanju strane sudske odluke u ovom dijelu, pa nisu ispunjeni uslovi za priznanje ni prema odredbi člana 89. stav 2. ZRSZ.

Valja ukazati da nema smetnji da se djelimično prizna odluka donesena pred stranim sudom, jer iz odredbi člana 86. do 101. ZRSZ, ne proizlazi da u postupku priznanja strane sudske odluke, kada su ispunjene sve zakonske pretpostavke za njeno priznanje, nije moguće priznati samo njen dio.

S obzirom na navedeno, na osnovu člana 235. stav 1. tačka 3, u vezi sa članovima 233. i 236. ZPP, i u vezi sa članom 2. stv 2. ZVP, valjalo je žalbu protivnika predlagača djelimično uvažiti i odlučiti kao u izreci.

Protivnik predlagača je djelimično uspjela sa žalbom, pa je ovaj sud temeljem odredbe člana 386. stav 2. ZPP, s obzirom na postignuti uspjeh, odredio da svaka stranka podmiruje svoje troškove žalbenog postupka.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić